

Dünya

Ne Konuşuyor?

16-30 Eylül 2025 | YIL: 4 / SAYI: 88

**Trump İklim Değişikliğini
Aldatmaca ve Dolandırıcılık
Olarak Nitelendirdi**

**Mısır Şimdi İsrail'i Ciddi Bir
Tehdit Olarak Görüyor**

**Göçmen İşçiler Ekonomik
Büyümeyi Güçlendiriyor**

YÖNETİCİ ÖZETİ

- Almanya ekonomisinde yaşanan dalgalanmalar, içinde bulunduğumuz dönemde de devam etmekte. Ülkede inşaat sektöründeki iş ortamı ağustos ayında kötüleşme trendine girdi. IFO İş İklimi Endeksinde konut inşaatı puanı -24,2'den -26,3'e kadar geriledi. Sektörde faaliyet gösteren şirketler önümüzdeki aylarda da iş ortamının kötüleşmeye devam edeceğini öngörüyor. Sektörde sipariş alamayan şirketlerin payı %46,1'den %45,7'ye gerilese de mevcut oran hâlâ oldukça yüksek. Uzmanlar, ilerleyen süreçte kredi kanallarının açılmasıyla sektörde canlanma olacağına inanıyorlar.
- İspanya ekonomisi göçmen işçilerin desteği ile hızlı şekilde büyümeye devam ediyor. İnşaat, turizm, tarım ve sosyal bakım sektörlerinde kayıtlı çalışanların %14'ünü göçmen işçiler oluşturuyor. Ülkedeki göçmen nüfus 1975 yılında nüfusun %1'inden az iken, 2024 yılı itibarıyla %19'a (9,4 milyon) yükseldi. İspanya'da özellikle doğum oranlarının ciddi şekilde azalması ve 2050 yılına kadar nüfusun 40 milyondan 28 milyona gerilemesinin beklenmesi göçmen nüfusa olan ihtiyacı ortaya koyuyor. Günümüzde birçok AB ülkesi göçmenlere karşı katı sınır politikaları uygularken İspanya Başbakanı Pedro Sanchez göçü savunuyor. İspanya'da göçmen işçilere yönelik izinlerde ise kolaylaştırma sürecine gidiliyor.
- İsrail'in Filistin'e yönelik saldırıları sürerken, Katar'da belirli hedeflere saldırı düzenlemesi Mısır'ı tedirgin etti. İsrail'in Orta Doğu'da diğer ülkelere de saldırı düzenleme ihtimali ve Filistinlilere yönelik saldırı şiddetini her geçen gün artırması Mısır Cumhurbaşkanı Sisi'yi endişelendirdi. Mısır'a bir göç dalgasının yaşanma ihtimali ve farklı sorunların ortaya çıkabileceği endişeleri artış gösterdi.
- Filistin'i devlet olarak tanıma sürecine yeni ülkeler katıldı. İngiltere, Avustralya, Portekiz ve Kanada'nın Filistin'i devlet olarak tanımasına ilave olarak BM Genel Kurulu'nda Fransa, Monako Prensliği, Lüksemburg, Malta ve San Marino da tanıdı. Filistin'in devlet olarak tanınması birçok çevrede olumlu karşılanıp destek alırken, ABD ve İsrail cephesinde öfke hakimdi.
- ABD Başkanı Trump, Filistin'deki savaşı bitirecek barış anlaşmasını kamuoyu ile paylaştı. Anlaşmada Netanyahu'yu ikna ettiğini belirten Trump, Hamas'ın anlaşmayı

kabul ettiği takdirde savaşın biteceğini belirtirken, kabul etmediği takdirde İsrail'in alacağı tüm aksiyonlarda arkasında duracağını dile getirdi. Anlaşmada, Hamas'ın silahları bırakması ve rehineleri teslim etmesi isteniyor. Karşılığında Gazze'de Filistinli teknokratlar ve uluslararası figürler ile ortak yönetim kurulacak ve İsrail ordusu kademeli olarak geri çekilecek.

- Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın altı yıl aradan sonra ilk kez Beyaz Saray'a konuk olması kamuoyunda geniş yer buldu. Erdoğan ile Trump arasında konuşulan önemli gündem maddeleri arasında F-35 savaş uçakları, ABD yaptırımları ve Türkiye'nin enerji alımı vardı. ABD, Türkiye'den Heybeliada Manastırı'nın yeniden açılmasını ve Rusya'dan petrol alımının azaltılmasını talep etti. Cumhurbaşkanı Erdoğan ilk talebe olumlu bakarken enerji konusunda temkinliydi. İki lider 20 yıllık LNG anlaşmasına da imza attı.
- Hindistan Tarım Araştırmaları Konseyi (ICAR), yabancı DNA içermeyen, iklim direncine ve yüksek verimliliğe sahip pirinç geliştirdiğini açıkladı. Bu gelişme, sürdürülebilir tarım ve gıda güvenliği açısından önemli bir adım olarak görüldü. Ancak biyogüvenlik, etik ve tüketici kabulü gibi konularda tartışmalara yol açtı.
- Birleşmiş Milletler Genel Kurulunda Trump, iklim değişikliği üzerine yaptığı konuşma ile tepkileri üzerine çekti. Trump, iklim değişikliğinin şimdiye kadar yapılmış en büyük aldatmaca ve dolandırıcılık meselesi olduğu söyledi. 150'den fazla lideri ve ülke temsilcilerini bu yeşil dolandırıcılıktan kurtulmadıkları takdirde büyük başarısızlığa uğrayacakları konusunda uyardı. Trump ayrıca, karbon ayak izi meselesinin kötü niyetli kişiler tarafından uydurulduğunu da vurguladı.
- Çin, dünyanın herhangi bir noktasından fırlatılan füzeleri izleyebilen kritik savunma platformunu tanıttı. Halk Kurtuluş Ordusu (PLA) tarafından test edilen platform deniz, hava, kara ve uzaydan gelen verileri eş zamanlı olarak işleyerek tehdit analizi yapabiliyor. Platform geliştiricileri savunma sisteminin aynı anda 1.000'e kadar atılan füzeleri takip edebildiğini belirtti. ABD'nin benzer projesi "Altın Kubbe" hakkında henüz bir plan veya model ortaya çıkmadı. Uzmanlar, hipersonik füzeler, yüksek güçlü lazerler ve altıncı nesil savaş uçakları geliştirme sürecinde ABD'nin yavaşladığını ve Çin'in istikrarlı bir ilerleme kaydettiğini vurguladılar.

DÜNYA NE KONUŞUYOR?

16-30 Eylül 2025

Bu Rapor, **Kalkınma Odaklı Stratejik Araştırmalar Merkezi (KOSAM)** tarafından özel olarak hazırlanmıştır.

Bu yayının tüm hakları KOSAM'a aittir. KOSAM'ın izni olmadan yayının tümünün veya bir kısmının elektronik veya mekanik (fotokopi, kayıt ve bilgi depolama vd.) yollarla basımı, yayımı, çoğaltılması veya dağıtımı yapılamaz. Kaynak göstermek sureti ile alıntı yapılabilir. Bu yayındaki tüm fikirler tamamen derlenen enstitüler, yayınlayan yazarlara aittir ve KOSAM'ın yayın politikalarını yansıtmamaktadır.

COPYRIGHT © 2025

KOSAM - Kalkınma Odaklı Stratejik Araştırmalar Merkezi

Akabe Mah. Alaaddin Kap Cd. No:130 D:H, 42020 Karatay / Konya TÜRKİYE

Tel: 0539 897 21 01

www.kosam.org

info@kosam.org

İçindekiler

A. EKONOMİ	1
1. Almanya Konut İnşaatında İş Ortamı Kötüleşiyor / IFO Institute (Almanya)	1
2. Trump'ın H-1B Vizeleri İçin 100.000 \$ Kararı / CATO Institute (ABD)	1
3. AB – Ukrayna: Derin ve Kapsamlı Serbest Ticaret Bölgeleri / Centre for European Policy Studies (Belçika)	2
4. Göçmen İşçiler Ekonomik Büyümeyi Güçlendiriyor / Elcano Royal Institute (İspanya)	4
5. ABD'nin AB'den Yapılan İthalata Bağımlılığı / IW-News- German Economic Institute (Almanya)	5
6. Alman İşçiler Sadece Tembel mi? / Rosa-Luxemburg-Stiftung (Almanya)	6
7. Arjantin Krizi ve ABD Kurtarma Operasyonu / Peterson Institute for International Economics (ABD)	8
B. POLİTİKA	10
1. Mısır Şimdi İsrail'i Ciddi Bir Tehdit Olarak Görüyor / Chatham House (Birleşik Krallık)	10
2. Karayiplerde ABD – Venezuela Arasında Tansiyon Artıyor / Observer Research Foundation (Hindistan)	11
3. Batılı Güçler Filistin Devletini Tanıdı / AL-MONITOR (ABD)	13
4. İran'ın Enerji Diplomasisinde Petrol ve Doğalgaz / Valdai Discussion Club (Rusya)	14
5. Rusya, Tayvan'ı Ele Geçirme Konusunda Çin'e Nasıl Yardımcı Oluyor? / Royal United Services Institute (Birleşik Krallık)	15
6. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Beyaz Saray Ziyareti Sonrası ABD-Türkiye İlişkileri Ne Olacak? / Atlantic Council (ABD)	17
7. Trump ve Netanyahu Gazze'de Barış Anlaşmasını Açıkladı / Reuters (Birleşik Krallık)	18
C. ÇEVRE	20
1. Tarımsal Gıda Sistemlerinin Dönüşümde G20 Faktörü / FAO (İtalya)	20
2. Şiddetli Orman Yangınları ve Yerel Yönetişim / World Resources Institute (ABD)	21
3. Küresel Erken Uyarı Sistemleri ile Mevcut Gıda Güvenliği Sistemleri Nasıl Güçlendirilir? / Chatham House (Birleşik Krallık)	23

4. Dayanıklı Hasatlar: Hindistan'ın Genetiği Değiştirilmiş Pirinci / Observer Research Foundation (Hindistan)	24
5. Ragasa Tayfunu Onlarca Kişinin Ölmesine ve Yaralanmasına Neden Oldu / Reuters (Birleşik Krallık)	26
6. Trump İklim Değişikliğini Aldatmaca ve Dolandırıcılık Olarak Nitelendirdi / TIME (Birleşik Krallık)	27
D. SOSYAL.....	28
1. Yapay Zekâ ve Ortaya Çıkan Ruh Sağlığı Riskleri / Observer Research Foundation (Hindistan)	28
2. Akıllı Şehir Çalışmaları: Singapur ve Dubai / New Zealand Institute of International Affairs (Yeni Zelanda).....	29
E. TEKNOLOJİ.....	31
1. Rusya-Ukrayna Çatışmasında Kilit Oyuncu: Gerbera İHA / Centre for Aerospace Power and Strategic Studies (Hindistan).....	31
2. Çin'in Füze Takibi Yapabilen Yeni Savunma Platformu / Interesting Engineering (ABD)	32
F. GERÇEKLEŞTİRİLECEK ETKİNLİKLER	34

A. EKONOMİ

1. Almanya Konut İnşaatında İş Ortamı Kötüleşiyor / IFO Institute (Almanya)

Almanya konut inşaatındaki iş ortamı ağustos ayında tekrar kötüleşme trendine girdi. IFO İş İklimi Endeksinde konut inşaatı puanı -24,2'den -26,3 puana geriledi. Sektördeki şirketlerin ilerleyen aylara yönelik beklentileri ve mevcut değerlendirmeleri olumsuz oldu. IFO Anketler Başkanı Klaus Wohlrabe son aylarda inşaat izinlerindeki artışa rağmen sektörde sıkıntının arttığına işaret etti.

Konut inşaatında sipariş alamayan şirketlerin payı %46,1'den %45,7'ye düştü. Ancak uzmanlar düşüş yaşanmasına rağmen mevcut oranın çok yüksek olduğuna dikkat çekti. Siparişlerin iptal olma oranı %8,2'den %8,5'e yükseldi. Wohlrabe şirketlerin hâlâ düşük taleple mücadele ettiğini ifade ederken, sektörün sabırlı olması gerektiğini ve ilerleyen süreçte kredilerin açılmasıyla iş ortamının düzelebileceğine inandığını belirtti.

Erişim: <https://www.ifo.de/en/facts/2025-09-19/business-climate-residential-construction-germany-deteriorates>

Anahtar Kelimeler: Almanya, Konut, İnşaat.

2. Trump'ın H-1B Vizeleri İçin 100.000 \$ Kararı / CATO Institute (ABD)

Başkan Trump'ın vasıflı yabancı işçiler için gerekli olan H-1B vize alma ücretini 100.000 \$ yapma talebi oldukça fazla tartışmaya neden oldu. Vize ücretinin bu kadar yüksek olması vizeye tabi vasıflı işçilerin tercih edilmemesine neden olacaktır. ABD'de özellikle teknoloji şirketlerinin, vize fiyatındaki artış nedeniyle ABD'den çıkmak zorunda kalacağı, ülkedeki inovasyonun sekteye uğrayacağı, ekonomide ciddi sorunlara neden olarak bilişim teknolojilerinden eğitime, imalattan tıba kadar her alanda mal ve hizmet arzının düşeceği öngörülüyor.

2020 yılının haziran ayında Trump, pandemi kaynaklı ekonomik krizde H-1B çalışanları ABD'li çalışanlara zarar verdiği gerekçesiyle yasaklamış ancak aynı yıl ekim ayında mahkeme bu kararı yasadışı bularak kaldırmıştı. Trump'ın 100.000\$ vize ücreti belirlemesinin yasal dayanağı bulunmamakta. Ancak, ülkedeki göçmenlik yasasındaki belirsiz yetkiler göz önüne alındığında mahkemenin bu kararı onaylama ihtimali, endişeleri artırıyor. Uzmanlar, yüksek ücretin önemli tecrübelerle sahip vasıflı işçilerin bile işten çıkartılmasına neden olacağı konusunda uyarılarda bulunuyor.

Kaynak: Cato

Erişim: <https://www.cato.org/blog/trump-shouldnt-impose-100000-fee-h-1b-visas>

Anahtar Kelimeler: Trump, Vasıflı İşçi, Vize.

3. AB – Ukrayna: Derin ve Kapsamlı Serbest Ticaret Bölgeleri / Centre for European Policy Studies (Belçika)

AB ve Ukrayna, DCFTA (Derin ve Kapsamlı Serbest Ticaret Anlaşması) olarak bilinen anlaşmayı tekrar gözden geçirme hususunda anlaştı. DCFTA tam olarak bir serbest ticaret anlaşması olmasa da Ukrayna ile AB arasında derin bir entegrasyona olanak sağlıyor. Savaş öncesinde DCFTA, AB ile Ukrayna arasındaki ticaretin iki kat artmasına

destek olurken 2015 yılına kıyasla 2021 yılında AB'nin Ukrayna'ya ihracatı %106, Ukrayna'dan ithalatı %92 arttı.

Ukrayna savaşı sonrasında AB, geçici bir serbest ticaret imkânı sağlayan ATM'yi (Özgür Ticaret Tedbirleri) uygulamaya koydu. Bu uygulama özellikle savaş döneminde kısa vadede ithalat vergileri, kotaları ve ticaret savunma önlemlerini askıya alarak Ukrayna'ya önemli destek sağladı. AB'nin Ukrayna'daki savaş ekonomisini destekleme adına gerçekleştirdiği ihracat miktarı artış gösterirken, tarımsal ürün, süt ürünleri, sebze, meyve ve et olmak üzere AB tarım ürünlerinin Ukrayna'ya ihracatı yükseldi.

Savaş öncesi dönemde AB'nin tarımsal ithalatının büyük bölümünü tek başına Ukrayna karşılıyordu. Örneğin; Mısırın %51'i, ayçiçek yağının %88'i, soya fasulyesi yağının %36'sı ve kanola tohumunun %40'ı Ukrayna tarafından gönderilmekteydi.

Kaynak: Vecteezy

Uzmanlar, DCFTA kapsamında uygulanacak tarife kotaları ile Ukrayna ihracatının 1,2 milyar dolar azalabileceğini (toplam ihracatın %2,9'u) ve bu durumun AB nezdinde vergi gelirinde yaklaşık 68 milyon dolarlık bir azalmaya işaret ettiğini vurguluyorlar. DCFTA anlaşmasının yeniden gözden geçirilmesi ve tek taraflı kota uygulamalarının kaldırılmasıyla serbest ticarete doğru gidebileceği belirtiliyor. AB açısından DCFTA'nın yeniden gözden geçirilmesi pazar erişimini kolaylaştıracak, Ukrayna'ya sanayi ve tarım ürünleri ihracatını artıracak ve Avrupalı üreticilere önemli faydalar sağlayacaktır.

Erişim: <https://www.ceps.eu/why-the-eu-ukraine-dcfta-review-matters/>

Anahtar Kelimeler: AB, Ukrayna, Ticaret.

4. Göçmen İşçiler Ekonomik Büyümeyi Güçlendiriyor / Elcano Royal Institute (İspanya)

İspanya ekonomisi önemli ölçüde göçmen işçilerin desteğiyle hızlı büyümesini sürdürüyor. Ekonomide özellikle inşaat, turizm, tarım ve sosyal bakım sektörlerinde yabancı işçiler sosyal güvenlik sistemine kayıtlı toplam çalışanların %14'ünü oluşturuyor. Ülkedeki yabancı nüfus 1975 yılında toplam nüfusun %1'inden daha az iken, 2024 yılı itibarıyla %19'a (9,4 milyon kişi) yükseldi. İspanya, göç almasaydı mevcut 1,12 doğurganlık oranı ile (normalde olması gereken oran 2,10) yaşlanan nüfusu büyümeyecekti. Birleşmiş Milletler 1996 yılında İspanya nüfusunun 2050 yılına kadar 40 milyondan 28 milyona düşeceğini öngördü. Ülkede 2000-2024 yılları arasında 48,8 milyona ulaşan nüfusun 8,2 milyonluk artıştaki büyük pay uluslararası göçlerden kaynaklandı.

İspanya'daki ekonomik büyüme özellikle son üç yıldır AB ekonomik büyümesini geride bıraktı. İspanya'nın 2023 yılında ekonomik büyümesi %3,2, 2024 yılında %2,9 ve 2025 yılında yaklaşık %2,6 oldu, aynı yıllarda AB ekonomik büyümesi ise sırasıyla %0,4, %1,1 ve %1'dir. Uzmanlar, ülkedeki aşırı sağcıların (VOX) göçmenleri toplu şekilde sınır dışı etme planının gerçekleşmesi durumunda ekonominin çökebileceğine vurgu yaptı. İspanya ekonomisinde göçmenlerin yerel İspanyolların işlerini elinden aldığı söylemi gerçek değildir. Nitekim, İspanya'ya gelen yabancı işçilerin birçoğu özellikle ülkenin 1997-2008 yılları arasında yaşadığı ekonomik patlama sırasında geldi. Ancak, İspanyolların çoğu göçmenlere karşı ılımlı yaklaşmakta. Avrupa Sosyal Araştırması'nın ülkede göçmenlere yönelik tutumun ölçüldüğü ankette halkın görüşü 0 (kötü) 10 (Çok iyi) arasında 6,2 olarak ölçüldü.

Günümüzde birçok AB ülkesi göçmenlere karşı sınır politikalarını sertleştirirken İspanya Başbakanı Pedro Sanchez, göçü ve göçün faydalarını savunan bir politika izliyor. Geçtiğimiz mayıs ayında göçmenlerin oturma ve çalışma izni alma süreçlerini

kolaylaştıran düzenlemeler yürürlüğe girdi. Ancak göçün yoğunlaşması ile İspanya'yı bekleyen en önemli sorun konut arzı sıkıntısı oldu. Hali hazırda yerli halk konut sıkıntısı yaşıyor, gelen göç ile konut sorunu ciddi boyutlara ulaştı.

Kaynak: Orbon Alija

Erişim: <https://www.realinstitutoelcano.org/en/commentaries/foreign-workers-power-economic-growth/>

Anahtar Kelimeler: Ekonomi, Göçmen İşçi, İspanya.

5. ABD'nin AB'den Yapılan İthalata Bağımlılığı / IW-News- German Economic Institute (Almanya)

ABD'nin AB ithalatına olan bağımlılığının son yıllarda önemli bir artış gösterdiği, hatta bu bağımlılığın Çin'den yapılan ithalata kıyasla daha yüksek olduğu belirtilmiştir. 2024 yılı itibarıyla, ABD'nin AB'den ithal ettiği ürünlerin sayısı ve değeri önemli seviyelere ulaştı. ABD ithalatının yaklaşık %17,5'i AB'den gelmekte ve bu, 618 milyar dolar gibi büyük bir rakama tekabül etmekte.

ABD'nin AB'den ithalata olan bağımlılığı 2010 yılından itibaren sürekli olarak artmış ve 2024 yılında ithalat payı %50'nin üzerinde olan ürün gruplarının sayısı önemli bir şekilde yükselmiştir. Bu ürünler sermaye malı, ara malı ve tüketim mallarını kapsayan geniş bir yelpazeye yayılıyor.

Çin ile karşılaştırıldığında AB, ABD ithalatının %50'sini oluşturan malların sayısı ve toplam değeri açısından çok daha yüksek bir paya sahip. Almanya da ABD'nin ithalatında önemli bir paya sahiptir, ancak bu pay son yıllarda azaldı. Ancak endüstriyel ürünlerde Almanya'nın ABD'ye olan bağımlılığı oldukça yüksektir.

ABD'nin AB'den yapılan ithalata olan bağımlılığının, ABD ekonomisi için stratejik riskler barındırdığı, bu ürünlerin ikame edilmesinin zor olduğu ve AB ile gümrük vergisi müzakerelerinde ABD'ye daha sınırlı bir manevra alanı sağladığı vurgulanıyor. Bu durum, özellikle gümrük vergilerinin artırılmasının ABD ekonomisine ciddi maliyetler getirebileceği anlamına geliyor.

Sonuç olarak, ABD'nin AB'ye olan yüksek ithalat bağımlılığı, ticaretin güçlendirilmesi ve daha stratejik kararlar alınması gerektiğini gösteriyor. Avrupa'nın iç ekonomik gücünü artırması ve dış baskılara karşı dayanıklı bir strateji geliştirmesi gerektiği ifade ediliyor.

Erişim: <https://www.iwkoeln.de/en/studies/samina-sultan-juergen-matthes-us-dependence-on-imports-from-the-eu.html>

Anahtar Kelimeler: ABD, AB, İthalat.

6. Alman İşçiler Sadece Tembel mi? / Rosa-Luxemburg-Stiftung (Almanya)

Alman işgücü piyasası, pandemi sonrası kriz ve durgunluk arasında sıkışmış durumda. Hükümet, ekonomik büyümeyi desteklemek amacıyla büyük bir altyapı programı sunmayı vaat etse de işgücü piyasası sorunları çözülmüş değil. İşten çıkarmalar artıyor ve özellikle otomotiv gibi sektörlerde yurt dışına taşınmalar devam ediyor. Ancak hükümetin çözüm önerileri, daha fazla ve daha uzun çalışma talep etmekten ibaret.

Ekonomi Bakanı Katherina Reiche, emeklilik yaşını yükseltmeyi ve erken emekliliği sona erdirmeyi planlıyor.

Almanya'da sekiz saatlik iş günü, 1918 Kasım Devrimi sırasında kazanılan tarihi bir hak olarak kabul ediliyor. Ancak, Hristiyan Demokratlar (CDU/CSU) ve Sosyal Demokratlar (SPD) hükümeti, bu düzenlemeyi hafta bazında daha esnek çalışma saatlerine dönüştürmeyi hedefliyor. Bu değişiklik, özellikle gıda hizmetleri gibi sektörlerde çalışma saatlerini daha da uzatabilir. Hükümet, bu önerisini iş gücünün verimliliğini artırma amacıyla sunuyor ancak uzmanlar, uzun çalışma saatlerinin verimliliği azalttığını ve sağlık açısından zararlı olduğunu belirtiyor.

Alman hükümetinin bu politikaları, sendikaların zayıflaması ve çalışma saatleri konusundaki direncin azalmasıyla daha kolay uygulanabilir hale geldi. Ancak sendikalar, sekiz saatlik iş gününe yönelik bu saldırıya karşı birleşik bir tepki vermeyi planlıyor. Bu durum, daha kısa çalışma saatlerine ve daha fazla sosyal güvenlik sağlanmasına yönelik bir stratejinin savunulması gerektiğini gösteriyor.

Kaynak: Thomas-Runge

Erişim: <https://www.rosalux.de/en/news/id/53730/are-germans-really-just-lazy>

Anahtar Kelimeler: Almanya, İşgücü, Politika.

7. Arjantin Krizi ve ABD Kurtarma Operasyonu / Peterson Institute for International Economics (ABD)

Arjantin Devlet Başkanı Javier Milei'nin uyguladığı “şok terapi” ekonomi programına rağmen ülke yeniden bir kriz içerisine girdi. Arjantin borsasında ciddi düşüşler yaşanıp dolar ülke dışına kaçarken, devalüasyonu önleme adına döviz piyasasına baskı uygulanıyor. ABD Hazine Bakanı Scott Bessent, Arjantin'deki ekonomik krize yardım etmek için hazır olduklarını ifade etti. Başkan Milei'nin kamu harcamalarını azaltma ve on binlerce kamu çalışanını işten çıkartma kararları büyük övgü toplamıştı. Uygulamalardan sonra enflasyon düşme eğilimi gösterse de hala oldukça yüksek düzeyde. Milei, ülkedeki yatırımcıların dolar bağımlısı olması nedeniyle büyük sıkıntılar yaşadı. Mevcut krizden çıkış yolu olarak ABD yardımlarının kritik olduğu belirtiliyor.

Arjantin ekonomisinde dolara olan bağımlılık ülkeyi dış şoklara karşı kırılgan hale getirdi. Günümüzde Arjantin, Merkez Bankası'nın kontrol ettiği peso ile kontrol edemediği dolar olmak üzere çift para birimi ekonomisi olarak faaliyetlerini sürdürüyor. Arjantin'in sık olarak ekonomik kriz yaşaması yerel halkın ülke para birimine olan güvenini ciddi şekilde zedeledi. Yerel halk, mevcut birikimlerini ve tasarruflarını yerel para biriminin değer kaybından korumak adına dolara yönelmesi ve hatta birikimlerini yurt dışına çıkarması pesonun değerini ciddi şekilde düşmesine neden oldu. Başkan Milei'nin kardeşi Karina'nın yolsuzluğa karıştığı iddiaları ise ülkedeki yatırımcıları oldukça tedirgin etti.

Kaynak: Agustin Marcarian

ABD yönetimi ile dostluk kuran Arjantin mevcut krizden kurtulmak adına ABD'den yardım talep etti. ABD tarafı, IMF tarafından sağlanan desteklere ek olarak kendilerinin de Arjantin'e yardım edeceğini vurguladı. ABD'nin döviz takası sağlaması ve doğrudan döviz alımı yapması bekleniyor. Milei'nin aldığı siyasi desteğin ortan kalktığı ve artık herhangi bir seçeneğinin kalmadığı ortamda ABD'nin yardımı büyük önem arz ediyor.

Erişim: <https://www.piie.com/blogs/realtime-economics/2025/argentina-crisis-us-rescue-may-invite-new-problems>

Anahtar Kelimeler: ABD, Arjantin, Ekonomik Kriz.

Bu rapor KOSAM tarafından
özel olarak hazırlanmıştır.
www.kosam.org

B. POLİTİKA

1. Mısır Şimdi İsrail'i Ciddi Bir Tehdit Olarak Görüyor / Chatham House (Birleşik Krallık)

İsrail'in Katar'da barış müzakerecilerine yönelik hava saldırısı gerçekleştirmesinin ardından Orta Doğu'daki birçok lider ortak zirvede bir araya gelerek durumun ciddiyeti hakkında değerlendirme yaptı. Zirve sonunda yayınlanan bildiride, İsrail ile ekonomik ve politik herhangi bir ilişki içerisinde olan ülkelerin mevcut ilişkilerini tekrar gözden geçirmesi ve İsrail'e karşı tavır alması gerektiği ifade edildi.

Mısır Cumhurbaşkanı Sisi, 2014 yılında göreve geldikten sonra ilk kez İsrail'e karşı söylemlerini artırarak düşman olarak nitelendirdi. Sisi, Filistin halkının zorla yerinden edilmesinden duyduğu rahatsızlığı dile getirirken, diğer tarafta İsrail halkına da mevcut hükümetlerinin yaptığı yanlışlar üzerine bir aksiyon almaları gerektiğini belirtti.

İsrail'in Katar'da saldırı gerçekleştirmesi Orta Doğu'daki birçok ülkede yeni saldırıların olabileceği olasılığını artırdı. Mısır, Filistin'deki saldırıların artması ile savaştan kaçan Filistinlilerin Mısır sınırında yoğunluk oluşturmamasından endişe duyuyor. Mısır'ın, ortaya çıkan mevcut sorunları çözme adına hem Filistin hem İsrail tarafı ile iletişime geçmesi bekleniyor. İsrail'in bölgede artan şiddeti ve diğer ülkelere yönelik tehditleri, bölgede İsrail'e karşı NATO benzeri bir ittifak oluşturma fikrini de tekrar ortaya çıkardı. Ancak bölgedeki ülkelerin farklı güvenlik algıları ve öncelikleri nedeniyle böyle bir ittifakın kurulmasına sıcak bakılmıyor.

Netanyahu hükümetinin politikası, Filistin topraklarını işgal ederek Filistin devleti varlığını yok etmek. İsrail hükümet politikasında işgal planı olmazken, Netanyahu'nun işgal politikası öne sürmesinin arkasında yönetimdeki koalisyonda aşırı sağcı politikacıların yer alması yatıyor. Netanyahu'nun 11 Eylül'de Kudüs'te gerçekleştirdiği konuşmada "Burada asla bir Filistin devleti olmayacak" sözü işgalden kolay kolay vazgeçmeyeceğini gösteriyor. İsrail'in bölgedeki saldırgan tutumu, ABD'nin Körfez Bölgesi güvenliğini sağlama rolünü de tehdit ediyor. Zira ABD, gerçekleşen saldırılardan son dakika haberdar olduğunu savunarak engellemeye zamanları olmadığını iddia etti.

Sisi, İsrail saldırılarının artırması ile büyük bir Filistinli göçünün ülkesine doğru gelmesinden büyük endişe duyuyor. Bu durumun ülkesinde ciddi güvenlik sorunlarına neden olacağını, gelenlerin arasında Hamas üyelerinin olabileceği ve Mısır sınırından İsrail'e saldırı düzenlendiğinde kendi ülkesinin de büyük zarar göreceğini düşünüyor.

Kaynak: Ercin Ertürk

Erişim: <https://www.chathamhouse.org/2025/09/egypt-now-sees-israel-imminent-threat>

Anahtar Kelimeler: Filistin, Mısır, Savaş.

2. Karayiplerde ABD – Venezuela Arasında Tansiyon Artıyor / Observer Research Foundation (Hindistan)

ABD, uluslararası sularda Venezuela uyuşturucu şebekeleriyle bağlantılı olduğu düşünülen bir gemiye saldırı düzenleyerek 11 kişiyi öldürdü. Yaşanan saldırı Karayiplerdeki tansiyonu artırdı. Trump, saldırı sonrasında kendi ülkesinin güvenliğini öne sürerek saldırıda bulunan geminin Venezuela'daki suç örgütü Tren de Aragua ile ilişkili olduğunu iddia etti. Venezuela hükümeti yaşanan olayı emperyalist bir saldırı olarak niteledi. ABD Dışişleri Bakanlığı, Venezuela Devlet Başkanı Maduro'nun ABD uyuşturucu yasalarını ihlal ettiği gerekçesiyle tutuklanması gerektiğini ilan etti.

Pentagon F-35 filosunu genişletirken yaklaşık 4.500'den fazla Deniz Piyadesi alarm durumunda. Venezuela ise benzer şekilde deniz savunma kuvvetlerini 10.000'den 25.000'e çıkartmayı planlıyor. Saldırının gerçekleştiği bölgede İHA ve deniz devriyeleri artırıldı. Dünyanın en büyük kokain tedarikçisi Kolombiya ile komşu olan Venezuela'nın konumu ülkeyi uyuşturucunun sevkiyatı için uygun bir geçiş merkezi haline getiriyor. Venezuela'daki birçok yetkili uyuşturucu kaçakçılığı yoluyla kar elde etme ile suçlanırken Devlet Başkanı Maduro ve yardımcısı ABD savcıları tarafından narko-terörizm ile suçlandı. Venezuela hükümeti ise mevcut suçlamaların siyasi istikrarsızlaştırma ve ülkelerine yönelik siyasi bir oyun olarak değerlendirdi.

ABD, son yirmi yılda Venezuela'ya yönelik vize kısıtlamaları, terörizm yaptırımları, insan hakları ihlalleri, yolsuzluk, uyuşturucu kaçakçılığı yaptırımları ve ihracat kontrolleri gibi bir dizi uygulamalarda bulundu. Bu yaptırımlar ülke ekonomisinin çökmesine neden oldu. ABD'nin yanı sıra bazı Avrupa ülkeleri Venezuela yetkililerine yönelik seyahat yasakları ve mal varlıklarının dondurulması gibi yaptırımlar uyguladı. Çeşitli kısıtlama ve yaptırımlara maruz kalan Venezuela, kredi, petrol ticareti, askeri malzeme ve destek adına Rusya, Çin ve İran'a yöneldi. Ancak bu durum bölgedeki kutuplaşma risklerini ve çatışma ihtimalini de artırdı.

Kaynak: ORF

Venezuela'daki zorlukların arkasında bazı temel sıkıntılar var. Bu sıkıntılar; yargıdaki yolsuzluk, güvenlik güçlerinin içerisindeki yapılaşma, adil olmayan demokratik süreçler

ve zayıf devlet kapasitesi. Kolombiya ile ortak sınırdaki güvenlik zafiyetleri kartellerin bölgede rahat hareket etmesine ve uyuşturucu sorununun artmasını kolaylaştırıyor. Birleşmiş Milletler nezdinde bölgede gerçekleştirilecek ortak devriye veya denetim gibi güven artırıcı eylemler mevcut güvensizliği giderebilir ve çatışmaları önleyerek iki taraf için de temiz bir çıkış yolu sunabilir. Uyuşturucu şebekelerinin finansal altyapı ve varlıklarının hedeflenmesi büyük önem arz ediyor. Kartellerin neredeyse tamamı kripto varlıklarla kara para aklarak sistematik büyümelerini üst düzey seviyelere yükseltiyor ve uyuşturucu ticaretinin giderek artmasına neden oluyor.

Erişim: <https://www.orfonline.org/expert-speak/from-sanctions-to-strikes-us-venezuela-tensions-in-the-caribbean>

Anahtar Kelimeler: ABD, Uyuşturucu, Venezuela.

3. Batılı Güçler Filistin Devletini Tanıdı / AL-MONITOR (ABD)

İngiltere, Avustralya, Portekiz ve Kanada geçtiğimiz pazar günü Filistin Devleti'ni tanıdı. Bu durum, Batı'nın uzun süredir devam eden dış politikasında tarihi bir değişime, İsrail ve ABD'nin sert tepkisine neden oldu. Ülkelerinin devlet olarak tanınması Filistinliler arasında zafer olarak görülürken, İsrail Başbakanı Netanyahu, Filistin devletinin var olmayacağını dile getirdi. BM Genel Kurulu'nda Fransa, Monako Prensiği, Lüksemburg, Malta ve San Marino da Filistin'i devlet olarak tanıdıklarını ilan ettiler.

İsrail'in Filistin'e yönelik saldırıları uluslararası kamuoyunda büyük tepki çekerek bölgede ciddi bir insanlık krizine neden oldu. Netanyahu, Filistin'i devlet olarak tanımanın İsrail varlığını tehlikeye attığını iddia ederek sürdürdüğü işgal faaliyetini haklı bir gerekçe olarak göstermeye çalıştı. Ayrıca, Batı Şeria'da Yahudi yerleşimci sayısının artacağını belirtti.

İngiltere Başbakanı Keir Starmer, Filistin'i devlet olarak tanımanın Filistinliler ve İsrailliler için barış umudunu ve iki devletli çözümü yeniden canlandırma adına önemli bir adım olduğunu vurguladı. Benzer şekilde Portekiz ise iki devletli çözümü adil ve kalıcı barışa giden tek yol olduğunu ifade etti. İngiltere ve Kanada, Filistin'in devlet olarak tanıyan ilk

G7 ülkeleri oldu. ABD tarafı bölgede barışın tesisi için gerekli olan unsurları sürekli olarak rehinelere serbest bırakılmasına ve İsrail'in güvende olmasına bağlıyor.

Kaynak: Angela Weiss

Erişim: <https://www.al-monitor.com/originals/2025/09/western-powers-recognise-palestinian-state-drawing-israeli-fury>

Anahtar Kelimeler: Filistin, Devlet, İsrail.

4. İran'ın Enerji Diplomasisinde Petrol ve Doğalgaz / Valdai Discussion Club (Rusya)

Yatırımların başarısı sadece yasal düzenlemelere ve uygulamaya değil, aynı zamanda hedef alınan enerji türünün fiziksel ve altyapısal özelliklerine de bağlı. Daniyal Meshkin Ranjbar'a göre, enerji sistemleri dijitalleşme ve yenilenebilir enerjiye yönelirken, yatırımların gelecekteki etkisi, emtiaların teknik yapısıyla daha fazla ilişkili olacak.

İran örneği bu durumu açıkça gösteriyor. ABD yatırımları sonrası, İran'ın ham petrol ihracatı 2018 yılında düşse de 2024 yılında günlük 1,5 milyon varile kadar yükseldi. Buna karşılık, boru hattına dayalı gaz ihracatı 2022 yılından bu yana hızla düştü. Bu çelişki, petrolün esnekliğini ve gazın altyapıya olan bağımlılığını ortaya koyuyor.

Petrol, deniz yoluyla taşındığı için karıştırılabilir, yeniden etiketlenebilir ve kolayca yönlendirilebilir. İran bu esnekliği “gri filo” adı verilen tanker ağıyla kullandı. Gaz ise boru hatlarına, ikili anlaşmalara ve bölgesel siyasi koşullara bağlı. İran’ın en büyük gaz müşterisi olan Irak, ABD’nin verdiği geçici muafiyetlere bağımlı hale gelirken, Türkiye gaz ithalatını Rusya ve Azerbaycan’dan artırarak İran’a olan bağımlılığını azalttı.

ABD’nin uyguladığı yasalar (IFCA, CAATSA ve Başkanlık Kararnamesi 13846) İran’ın enerji gelirlerine darbe vurmaya planlarken, gaz sektöründeki ödemeler ve yatırımlar doğrudan hedef alınmıştır. AB ise özellikle petrol ithalatına yönelik ambargo uygulamıştır.

Sonuç olarak İran, yaptırımları atlatmada petrolde daha başarılı olurken, gazda daha kırılgan hale geldi. Bu fark, enerji kaynaklarının teknik yapılarından kaynaklanmakta. Petrolün esnekliği, yaptırımları delmeyi kolaylaştırırken, gaz altyapısı İran’ı daha savunmasız bıraktı.

Erişim: <https://valdaiclub.com/a/highlights/the-reversed-sanctions-puzzle-oil-recovery-and-gas/>

Anahtar Kelimeler: İran, Enerji, Petrol.

5. Rusya, Tayvan’ı Ele Geçirme Konusunda Çin’e Nasıl Yardımcı Oluyor? /

Royal United Services Institute (Birleşik Krallık)

Çin Devlet Başkanı Xi, Halk Kurtuluş Ordusu’na (PLA) 2027 yılına kadar Tayvan’a askeri hareket yapmaya hazır olması talimatını verdi. Çin’in Tayvan’a yönelik denizden askerî harekât yapabilmesi için sahilin eğimi, askeri personel ve teçhizat taşıyacak gemilerin durumu ve yük taşıma kapasiteleri önem arz ediyor. Rusya’nın askeri alanda Çin’e kıyasla sahip olduğu üstünlük günümüzde oldukça azalsa da hala Rusya’nın hava manevra kabiliyeti ve pratik deneyimi yüksek. Black Moon hacktivist grubunun elde ettiği 800 sayfalık yazışma ve sözleşmeye göre 2023 yılında Rusya Çin’e hava indirme taburunun tüm ihtiyaçlarını karşılayacak özel teçhizat sağlamaya kabul etti. Bunlara ek olarak Rusya, Çin’in yerelleştirme ve modernizasyon yoluyla benzer silah ve teçhizatların üretimini artıracak teknolojiyi de sağlıyor.

Rusya tarafından Çin'e gönderilecek askeri araçların anlaşma kapsamında Çin menşei iletişim ve komuta kontrol sistemi ile donatılması ve Rus elektronik ekipmanlar ile uyumluluğunun doğrulanması isteniyor. Ayrıca anlaşmada, Rusya'nın Çinli askeri paraşütçüleri askeri araçları ve ekipmanlarını kullanması konusunda eğitmesi bekleniyor. Hangi askerin neredeki üslerde eğitim alacağı da anlaşmada ayrıca belirtilmiştir. Rusya, Çin askerlerine, fark edilmeden diğer ülke topraklarına sızabilecek şekilde gerekli eğitimleri verecek.

Çin kuvvetleri yeteri kadar asker ve teçhizata sahip olsa da Tayvan'daki kıyıların askeri çıkartma için uygun olmaması ve Tayvan'daki liman ve pistlerin Tayvan güçleri tarafından kullanımının engellenecek olması sorun oluşturuyor. Çin'in ilk müdahalede Tayvan hava güçlerini bastırdığı takdirde havadan asker ve teçhizat indirme ile Tayvan içerisinde operasyonların güçlü şekilde ilerleyeceği düşünülüyor. Çin'in Tayvan'a saldırması durumunda bölgedeki tansiyonun artacağı ve Çin'e karşı saldırıların olabileceği belirtilirken, bazı güçlerini de bu saldırılara karşı koymak için kullanması gerekeceği öngörülüyor.

Kaynak: Wikimedia Commons

Erişim: <https://www.rusi.org/explore-our-research/publications/commentary/how-russia-helping-china-prepare-seize-taiwan>

Anahtar Kelimeler: Çin, Rusya, Tayvan.

6. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Beyaz Saray Ziyareti Sonrası ABD-Türkiye İlişkileri Ne Olacak? / Atlantic Council (ABD)

Cumhurbaşkanı Erdoğan, altı yıl aradan sonra Beyaz Saray'da ABD Başkanı Trump ile görüştü. Ziyaret, iki ülke arasındaki gerginliklerin sürdüğü bir dönemde gerçekleşti. Başlıca gündem maddeleri F-35 uçakları, ABD yaptırımları ve Türkiye'nin Rusya'dan enerji alımıydı.

Görüşme üç açıdan başarılı geçti:

- Uzun süredir gerçekleşmeyen bu ziyaret, liderler arasında yeniden doğrudan diyalog kurulmasını sağladı.
- Ortak basın toplantısında olumlu mesajlar verildi; iki lider Suriye, Ukrayna, Gazze gibi konularda iş birliği mesajı verdi.
- Kapalı görüşmelerde, özellikle F-35 programı ve yaptırımlar konusunda ilerleme sinyalleri alındı; bir yol haritası açıklanması bekleniyor.

Kaynak: Atlantic Council

ABD, Türkiye'den Heybeliada Manastırı'nın yeniden açılmasını ve Rusya'dan petrol alımının azaltılmasını talep etti. Erdoğan, ilk talebe olumlu yaklaşırken, enerji konusunda temkinliydi.

Ukrayna Savaşı bağlamında, ABD ve Türkiye'nin Karadeniz güvenliği ve Rusya'nın ilerlemesini engelleme konusunda ortak çıkarları bulunuyor. Türkiye, S-400 sorununu çözmesi hâlinde F-35 programına dönebilir, bu da yaptırımların kısmen kaldırılmasına ve savunma iş birliğinin güçlenmesine yol açabilir.

Enerji alanında ise iki ülke büyük bir LNG anlaşması imzaladı. Türkiye'nin ABD'den alacağı doğal gaz, enerji kaynaklarını çeşitlendirmesine ve Rusya'ya bağımlılığını azaltmasına yardımcı olacak. Ayrıca Suriye ve Irak'taki enerji yatırımları, bölgesel iş birliğini artırıyor. Trump, Türkiye'nin artan bölgesel etkisini kabul etti ve Erdoğan'a olan desteğini yineledi. Libya, Güney Kafkasya ve Suriye gibi alanlarda Türkiye'nin etkinliği vurgulandı.

Erişim: <https://www.atlanticcouncil.org/blogs/new-atlanticist/experts-react-whats-next-for-us-turkey-ties-after-erdogans-white-house-visit/>

Anahtar Kelimeler: Türkiye, ABD, Erdoğan.

7. Trump ve Netanyahu Gazze'de Barış Anlaşmasını Açıkladı / Reuters (Birleşik Krallık)

29 Eylül tarihinde ABD Başkanı Trump ile İsrail Başbakanı Netanyahu iki yıldır süren İsrail-Filistin savaşını sona erdirecek bir barış anlaşmasını duyurdu. Trump, Filistin topraklarında iki yıldır süren ve bitmesi zor görünen savaşın bitmeye çok yakın olduğunu vurguladı. Anlaşma uyarınca Hamas üyelerinin silah bırakması, ellerinde tuttıkları İsrailli rehineleri salıvermesi bekleniyor. Trump, Hamas'ı anlaşma maddelerini kabul etmediği takdirde ileride İsrail'in alacağı her türlü aksiyonu destekleyeceğini belirtti.

Anlaşma içeriğinde Filistinli rehinelerin serbest bırakılması, İsrail'in Gazze'den aşamalı olarak geri çekilmesi ve uluslararası bir kuruluşun liderliğinde geçici bir hükümetin kurulmasını içeren maddeler yer alıyor.

Barış anlaşmasının yürürlüğe girebilmesi için Hamas'ın tüm bu şartları kabul etmesi gerekiyor. Ancak uzmanlar, Hamas'ın bu anlaşmayı kabul etmeyeceği üzerine fikir birliği oluşturdu. Bazı kaynaklara göre Mısır ve Katar'ın barış anlaşmasını Hamas ile paylaştığı ve Hamas'ın da belgeyi iyi niyetle inceleyip cevap vereceklerini söylediğini belirtti. Haber

ajansı WAFA ise Filistin yönetiminin Trump'ın çabalarını memnuniyetle karşıladığını ve kapsamlı bir anlaşmaya varmak adına ABD ve ortaklarıyla çalışacaklarını söyledi.

İsrail yönetiminde de ortaya çıkan anlaşma hususunda bazı sorunlar var. Netanyahu, İsrailli rehinelere aileleri ve savaştan rahatsızlık duyan İsrail halkının baskısı altında iken, koalisyondaki aşırı sağcı bakanların barış anlaşmasında çok fazla taviz verildiğini düşündüğü takdirde koalisyonun çökebileceği iddia ediliyor. İsrail kaynaklarına göre 7 Ekim tarihinde başlayan savaşta Hamas 1.200 İsrailliyi öldürürken 251 kişiyi rehin aldı. Filistin sağlık yetkililerine göre ise İsrail'in saldırılarında 66.000'den fazla Filistinli hayatını kaybetti. İnsan kaybının yanı sıra bölgedeki birçok bina yıkılırken, altyapı sistemleri ise ciddi şekilde tahrip edildi.

Kaynak: EPA/Shutterstock

Erişim: <https://www.reuters.com/world/middle-east/israeli-forces-advance-ahead-trump-netanyahu-gaza-war-talks-2025-09-29/>

Anahtar Kelimeler: Filistin, İsrail, Barış Anlaşması.

C. ÇEVRE

1. Tarımsal Gıda Sistemlerinin Dönüşümde G20 Faktörü / FAO (İtalya)

Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) Genel Direktörü Qu Dongyu, Güney Afrika'da toplanan G20 ülkeleri Tarım Bakanlarına daha verimli, dirençli, kapsayıcı ve sürdürülebilir tarımsal sistemlere geçiş için önemli bir güce sahip olduğuna ve bu doğrultuda gerekli tüm imkanların seferber edilmesi gerektiğine dikkat çekti.

Günümüzde tarımsal gıda sistemleri, iklim değişikliği etkilerine karşı en savunmasız sistemler arasında yer almakta. Yaşanan kuraklık, sel, fırtına ve artan sıcaklık seviyeleri verimliliği azaltırken tedarik zincirinin işlevselliğini aksatıyor. FAO'nun Küresel Yol Haritası, 1,5 °C hedefi dahilinde sıfır açığa ulaşmanın mümkün olduğunu gösterirken bu hedefe ulaşılabilmesi için 2030 yılına kadar yıllık 1,1 trilyon dolarlık kaynak gerekiyor.

Dongyu, G20 ülkelerinin liderlik edebileceği dört kritik unsura işaret etti; inovasyon ve dijitalleşmeyi artırmak, sürdürülebilir ve dayanıklı yatırımlar yapmak, veri şeffaflığı ve piyasa işleyişini iyileştirmek ve bütünleşik politika yaklaşımını teşvik etmek.

Kaynak: Gianluigi Guercia

FAO, IFAD, UNICEF, WFP ve WHO tarafından ortaklaşa hazırlanan rapordan hareketle, 2024 yılında 674 milyon insan kronik yetersiz beslenme sorunuyla karşı karşıya kalırken bu rakam dünya çapında her 12 kişiden 1'inin bu durumda olduğunu ortaya koydu. Küresel çapta açlık oranı 2022'de %8,7'den 2024 yılında %8,2'ye gerileyerek iyileşme gösterdi ancak Afrika'daki açlık oranları artmaya devam ediyor. Mevcut koşullar değişmez ise 2030 yılına kadar 512 milyon insanın hâlâ açlıkla mücadele edeceği ve bunun neredeyse %60'ının Afrika'da olacağı tahmin ediliyor.

Erişim: <https://www.fao.org/newsroom/detail/fao-outlines-four-key-areas-for-g20-leadership-in-transforming-agrifood-systems/en>

Anahtar Kelimeler: Açlık, Afrika, FAO.

2. Şiddetli Orman Yangınları ve Yerel Yönetişim / World Resources Institute (ABD)

WRI ve WWF tarafından hazırlanan raporda, 2001 – 2024 döneminde yangına eğilimli dört ülkedeki (Kanada, ABD, Brezilya ve Avustralya) uydu verileri analiz edildi ve üç farklı toprak yönetiminde (yerli halk ve toplulukların elinde bulunan alanlar, korunan alanlar ve diğer tüm alanlar) yaşanan ağaçlık alan kaybı karşılaştırıldı. Söz konusu dört ülkede yerli ve toplulukların elinde olan alanlarda ağaçlık alan kaybı %6 oldu. Son yirmi yıllık dönemde devlet tarafından korunan alanların %11'i, diğer yönetimler tarafından korunan alanlarda ağaçlık alan kaybı %18 oldu.

Yerli ve topluluk alanlarında orman kaybının %62'lik kısmı yangından kaynaklandı. Bu alanlarda çıkan orman yangınlarına en çok arazi temizleme çalışmaları ve bölge halkını yerinden etmek adına kasıtlı olarak çıkartıldığı ifade ediliyor. Yerel halk ve toplulukları ormansızlaştırma ve kalıcı orman kaybını önlemede kritik bir aktör olarak ortaya çıkıyor. Brezilya'da yerel halk ve toplulukların topraklarında yangının sebep olduğu orman kaybı 2001 yılından günümüze 15 kat artış gösterdi. Yangınların büyük çoğunluğu Amazon yağmur ormanlarında gerçekleşti.

Orman yangınları bazı ekosistemlerin korunmasında önemli bir rol oynarken iklim değişikliği kaynaklı etkilerle şiddetinin artması önemli zararlara neden oluyor.

Brezilya’da orman yangınlarının artmasında ülkedeki ormansızlaşmanın büyük bir etkisi bulunmakta. Tarım yapmak için ormanların temizlenmesi ısı, rüzgâr ve yanıcı otların rahatlıkla ormanların derinliklerine kadar ilerlemesini sağlar ve büyük yangınlara neden olur. El Nino kaynaklı kuraklık ve sıcaklık artışı bitki örtüsünü kurutarak yangın risklerini artırıyor. 2016 ve 2024 yıllarında El Nino’nun sebep olduğu orman yangınlarında yaklaşık yerli halk ve topluluk arazilerinde 1,3 milyon hektarlık ormanlık alan kül oldu (Porto Riko’nun yüz ölçümünden daha büyük bir alan).

Orman yangınları ağaçlık alan kaybının yanı sıra yerleşim yerlerini yok edip binlerce aileyi yerlerinden ederken, halk sağlığını bozup gıda güvenliği riskine neden oluyor. Yapılan araştırmalarda Avustralya, Brezilya ve ABD’deki yerli hakların orman yangını etkilerine karşı orantısız şekilde savunmasız oldukları ortaya çıktı. Arazi temizleme faaliyeti yerine kültürel yakma işlemi geleneksel bir arazi yönetim tekniği olarak küçük, sık ve düşük yoğunluklu yakma işlemi ile bölgedeki yanıcı unsurları temizleme ve biyolojik çeşitliliği artırmaya önemli katkı sağlıyor. Uzmanlar, arazi temizleme faaliyeti yerine eski kültürel yakma işlemi ile mevcut orman yangını risklerinin azaltılabileceğini belirtiyorlar.

Kaynak: Getty Images

Erişim: <https://www.wri.org/insights/extreme-wildfires-indigenous-community-leadership>

Anahtar Kelimeler: Arazi, Orman Yangını, Toprak.

3. Küresel Erken Uyarı Sistemleri ile Mevcut Gıda Güvenliği Sistemleri Nasıl Güçlendirilir? / Chatham House (Birleşik Krallık)

Küresel çapta son on yıllık süreçte yaşanan aşırı sıcaklık, sel, kuraklık, fırtına, orman yangını, salgın hastalık gibi afetler gıda güvenliğine önemli ölçüde zarar veriyor. Yaşanan afetler, jeopolitik gerilimler ile birleşince küresel tedarik zincirine olumsuz yönde etki ediyor. Gıda üretimini etkileyen en önemli afetleri izleyen mekanizmaların dar kapsamlı olması risk altındaki topluluklara uygun ve doğru zamanda bilgi sağlayamamasına neden oluyor. Ortaya çıkan sorunlar milyonlarca yaşamı tehlikeye atarken, dünya çapında tarım-gıda sistemlerini istikrarsızlaştırıyor.

Erken uyarı sistemleri yaklaşan bir afeti önceden bildirerek yerel halkı ve otoriteleri uyararak önlem almaya ve riskten kaçınmaya yardımcı olarak hayati bir önem taşıyor. Bu sistemler hızlı ve ani gelişen afetleri (sel vb.) hem de yavaş yavaş oluşan (kuraklık, çekirge istilası vb.) doğal afetleri gözlemliyor. Ancak, mevcut sistemler gıda güvenliğiyle ilgili uyarı faaliyetinde pek etkili değil.

Kaynak: Niamul Rifat

Gıda güvenliği erken uyarı sistemleri ve önleyici faaliyetlerin güçlendirmesine yönelik bazı öneriler sunulmuştur;

1. Bölgesel kuruluşlar ve uzmanlar arasında bilgi paylaşımı ve kapasite geliştirilmesi yapılmalı,
2. Devlet kurumları gıda güvensizliğinin temel unsurlarını anlık izleyerek cevap vermeli,
3. Gıda güvenliği değerlendirmesi yapan uzmanlar yerel merkezler ve erken uyarı sistemleri ile koordineli bir şekilde çalışarak uygun tahmin ve izleme yapmalı,
4. Araştırmacılar, sivil toplum kuruluşları ve kamu görevlileri gıda sistemine yönelik tehditleri anlama ve analiz etme konusunda iş birliği yapmalı.

Erişim: <https://www.chathamhouse.org/2025/09/how-bolster-food-security-through-global-early-warning-systems>

Anahtar Kelimeler: Afet, Gıda Güvenliği, İklim Değişikliği.

4. Dayanıklı Hasatlar: Hindistan'ın Genetiği Değiştirilmiş Pirinci / Observer Research Foundation (Hindistan)

Hindistan Tarım Araştırmaları Konseyi, 2025 yılında yabancı DNA içermeyen, iklim direncine ve yüksek verimliliğe sahip iki gen düzenlenmiş (GE) pirinç çeşidi geliştirdiğini açıkladı. Bu gelişme, sürdürülebilir tarım ve gıda güvenliği için önemli bir adım olarak görülüyor. Ancak biyogüvenlik, etik ve tüketici kabulü gibi konularda tartışmalara yol açtı.

İklim değişikliği nedeniyle pirinç üretimi düşerken, geleneksel ıslah yavaş, GDO'lar (Genetiği Değiştirilmiş Organizmalar) ise sıkı düzenlemelere tabi. Buna karşılık, gen düzenleme teknolojileri daha hızlı ve hassas çözümler sunuyor. CRISPR/Cas9 ile geliştirilen bu iki yeni pirinç türü, kuraklık ve tuzluluğa karşı dayanıklı olup, dış DNA içermiyor. Ancak Hindistan'da GDO'lara karşı süregelen güvensizlik, bu yeni teknolojiye de temkinli yaklaşılmasına neden oldu. Bt pamuk, Bt patlıcan ve GDO'lu hardal gibi geçmiş örnekler, kamuoyundaki şüpheleri besledi. Bu yüzden düzenlemelerde şeffaflık ve iletişim büyük önem taşıyor.

Birçok ülke SDN-1 ve SDN-2 ile geliştirilen ürünleri GDO saymazken, Hindistan da 2022 yılında bu ürünlere hızlandırılmış onay süreci getirdi. Yine de Avrupa Birliği gibi bölgeler daha sıkı düzenlemelere devam ediyor. Fikri mülkiyet hakları da önemli bir konu. CRISPR üzerindeki küresel patent anlaşmazlıkları, teknolojinin maliyetini artırabilir ve küçük çiftçilerin erişimini zorlaştırabilir. Yerli çözümler ve adil lisanslama yöntemleri bu durumu dengeleyebilir.

Sonuç olarak, GE teknolojileri Hindistan için büyük bir fırsat sunuyor, ancak bilimsel gelişmelerin toplumsal kabul görebilmesi için şeffaflık, adil erişim ve güçlü bir düzenleyici çerçeve gerekiyor.

Kaynak: ORF

Erişim: <https://www.orfonline.org/expert-speak/resilient-harvests-the-promise-and-debate-around-india-s-gene-edited-rice>

Anahtar Kelimeler: Hindistan, Hasat, Pirinç.

5. Ragasa Tayfunu Onlarca Kişinin Ölmesine ve Yaralanmasına Neden Oldu / Reuters (Birleşik Krallık)

Tayvan açıklarında başlayan ve sırasıyla Tayvan, Hong Kong ve Güney Çin'e ilerleyen Ragasa Tayfunu bölgeye büyük zararlar verdi. Tayvan'da gölün taşmasıyla 17 kişi hayatını kaybederken onlarca kişi kayboldu. Hong Kong'da hayat neredeyse durma noktasına geldi. Uzmanlar, yaşanan tayfunun ileride olabilecek daha büyük doğal afetlerin sadece bir ön gösterimi olduğunu ve daha şiddetli hava olaylarına karşı bölgenin önemli ölçüde hazırlık yapması gerektiğini vurguladılar.

Tayvan, tayfun ve diğer hava olaylarına karşı alışkın olduğu için yaşanan olaya karşı önlemler aldı ancak gölün taşmasına karşı herhangi bir tedbir yoktu. Asya'nın finans merkezi olarak bilinen Hong Kong kıyılarında şiddetli dalgalar karşısında kıyı kesiminde birçok ev sular altında kaldı. Ragasa Tayfununun hızı saatte 260 km'yi aştı. Hong Kong'da tayfun nedeniyle en az 90 kişinin yaralandığını ve 885 kişinin sığındığı 50 geçici barınağın açıldığı belirtildi.

Kaynak: BBC

Erişim: <https://www.reuters.com/business/environment/super-typhoon-lashes-hong-kong-with-hurricane-force-winds-heavy-rain-2025-09-23/>

Anahtar Kelimeler: Hong Kong, Tayfun, Tayvan.

6. Trump İklim Değişikliğini Aldatmaca ve Dolandırıcılık Olarak Nitelendirdi / TIME (Birleşik Krallık)

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nda Başkan Trump'ın iklim değişikliği üzerine yaptığı konuşma tartışmalara neden oldu. Trump, Genel Kurul'da konuşma yaparken iklim değişikliğinin şimdiye kadar yapılmış en büyük aldatmaca ve dolandırıcılık meselesi olduğunu belirtti. 150'den fazla dünya liderine ve temsilcilerine yeşil dolandırıcılıktan kurtulmadıkları takdirde büyük bir başarısızlığa uğrayacaklarını söyledi.

Trump, özellikle karbon ayak izi meselesinin kötü niyetli kişiler tarafından uydurulmuş bir aldatmaca olduğunu ve bir yıkıma neden olacağını iddia etti. Küresel çapta iklim değişikliğinin arkasındaki bilimsel gerçekler dünyanın ciddi bir ısınma hızına sahip olduğunu açığa çıkartan kapsamlı araştırmalar ile destekleniyor.

1989 yılında Bir BM yetkilisinin 2000 yılına kadar ulusların dünyadan silinebileceğini iddia etmesi gerçekleşmemiş olsa da iklim değişikliğinin savunmasız insanları nasıl etkilediği görülmekte. BM Mülteciler Yüksek Komiserliği'ne göre (UNHCR) aşırı hava olayı kaynaklı afetler son on yılda 220 milyon insanın ülke içinde yerinden edilmesine sebep oldu.

Erişim: <https://time.com/7319744/trump-un-speech-climate-change/>

Anahtar Kelimeler: ABD, İklim Değişikliği, Trump.

D. SOSYAL

1. Yapay Zekâ ve Ortaya Çıkan Ruh Sağlığı Riskleri / Observer Research Foundation (Hindistan)

Yapay zekâ (YZ), özellikle tıpta teşhis, erken tarama ve hasta verilerinin analizinde önemli kazanımlar sağlıyor. LLM'ler (Büyük Dil Modelleri), kullanıcıların semptomlarına dayalı öneriler sunabiliyor, bu da doktorların işini kolaylaştırıyor. Ancak çoğu sistem, tıbbi içerik üretirken kullanıcılara profesyonel desteğe başvurmaları gerektiğini hatırlatan uyarılar içeriyor.

Bununla birlikte, YZ'nin özellikle ruh sağlığı alanındaki kullanımı ciddi tartışmalara yol açıyor. Zekâ benzeri özellikleri (empati, duygu, güven) taklit edebilmesi, bazı kullanıcıların yapay zekâyı bilinçli bir varlık gibi algılamasına neden oluyor. Özellikle ChatGPT 4o'nun piyasaya sürülmesinden sonra, bazı kullanıcıların yapay zekâ ile sanrısall ilişkiler kurduğu ve bunun psikolojik sorunlara yol açtığı vakalar bildirildi. Bu durum, yapay zekâ ile uzun süreli etkileşimin zihinsel sağlık üzerindeki etkilerini gündeme taşıdı.

Kaynak: ORF

Daha önce Google mühendisi Blake Lemoine'un, şirketin LLM'si LaMDA'nın bilinçli olduğunu iddia etmesi gibi örnekler, bu algının yeni olmadığını gösteriyor. Son yıllarda Replika ve CharacterAI gibi sohbet botlarıyla geliştirilen bağlar, özellikle genç yetişkinler arasında duygusal bağımlılıklara dönüşebiliyor.

Yapay zekânın, kodlama ve mantık gibi alanlarda sunduğu doğru sonuçlar, insanların genel olarak yapay zekâyı güvenini artırıyor. Ancak doğal dildeki küçük gelişmeler bile, yapay zekânın “aşırı zekâ” atfedilmesine neden olabiliyor. Bu durum, yapay zekâ geliştiricilerinin dikkatli olmasını zorunlu kılıyor. AB'nin 2024 Yapay Zekâ Yasası gibi sıkı düzenlemeler, yapay zekâ sistemlerini risk temelli sınıflandırarak kontrol etmeye çalışıyor. Yapay zekâ, bilgi paylaşımını ve sosyal ilişkileri temelden değiştirme potansiyeline sahip. Ancak, ruh sağlığı üzerindeki etkileri göz ardı edilmemeli. Kullanıcılar, yapay zekâyı bilinçli bir varlık gibi algıladığında, bu durum ciddi sonuçlara yol açabilir. Bu nedenle, yapay zekâ geliştiren ve kullanan tarafların hem etik hem de teknik olarak sorumlu davranması zorunludur.

Erişim: <https://www.orfonline.org/research/electric-delusions-ai-as-an-emerging-mental-health-risk-factor>

Anahtar Kelimeler: Yapay Zekâ, Risk, Bilgi.

2. Akıllı Şehir Çalışmaları: Singapur ve Dubai / New Zealand Institute of International Affairs (Yeni Zelanda)

Singapur ve Dubai, ortak estetiğe sahip mekanlara, cam ve çelikten inşa edilmiş modern gökdelenlere, geniş otoyollara, alışveriş merkezlerine ve marinalara sahiptir. Her iki yer de sermaye, mal ve bilgi akışı üzerine kurulmuş, zenginliği temsil eden yerlerdir. Akıllı şehir teknolojilerine ve uygulamalarına önem veren bu yerler son dönemde kentsel ve bölgesel kalkınmada öncü konuma geldiler.

2025 yılında Dubai, Yönetim Geliştirme Enstitüsü'nün yıllık Akıllı Şehir Endeksi'nde Zürih, Oslo ve Cenevre'nin ardından dördüncü sırada yer alırken, Singapur ise onuncu sırada kendine yer buldu. Akıllı şehirler altyapı, hizmet ve yaşam kalitesini artırma adına dijital teknolojileri ve verileri kullanan kentsel alanlar olarak tanımlanıyor. Bu şehirler; yapay

zekâ, nesnelerin interneti, büyük veri analizi ve kamu hizmetlerinin dijitalleşmesini bütünleşmiş şekilde gerçekleştirir. Akıllı şehir stratejisi olarak kentsel altyapı lojistiği ile devlet-vatandaş ilişkileri ön plana çıkar. Her iki strateji sayesinde şehir verimliliği artırılır.

Singapur'un akıllı şehir stratejisi "Akıllı Ulus" planı 2014 yılında uygulanmaya başladı. Bu planda ekonomi, toplum, hükümet ve güvenlik olmak üzere dört sektörün dijitalleşmesine odaklanıldı. 2024 yılında ise bu plan "Akıllı Ulus 2.0" olarak yenilendi ve yapay zekânın daha fazla uyarlanması içerdi.

Dubai'nin akıllı şehir stratejisi ise Singapur gibi 2014 yılında başlatıldı. Dubai, herkese mutluluk getireceğini inandığı "Akıllı Dubai" planını uygulamaya koydu ve halkın herhangi hükümet organı ile fiziksel etkileşim kurma ihtiyacını azaltmayı hedefledi. Akıllı şehirlerde dijital inovasyonlar ve entegrasyonlar sayesinde limanlar birbirine bağlanırken dünya ile olan bağlantının güçlendirilmesi büyük önem arz ediyor.

Kaynak: Chensiyuan

Erişim: <https://www.nziaa.org.nz/articles/singapore-and-dubai-as-smart-city-case-studies/>

Anahtar Kelimeler: Akıllı Şehir, Dubai, Singapur.

E. TEKNOLOJİ

1. Rusya-Ukrayna Çatışmasında Kilit Oyuncu: Gerbera İHA / Centre for Aerospace Power and Strategic Studies (Hindistan)

Gerbera İHA'ları Rusya-Ukrayna savaşında büyük rol oynuyor. Rusya, Ukrayna'ya karşı İHA ve füze saldırılarında yardımcı olması adına çeşitli sahte İHA'ları tasarlayıp konuşlandırdı. Gerbera ilk kez 2024 yılı temmuz ayında operasyonlarda kullanıldı. Gerbera, İHA sürülerine karşı yem görevi görecektir şekilde düşük maliyetli ve çok amaçlı bir platform olarak tasarlandı.

Kaynak: Wikimedia Commons

Gerbera çoğunlukla dolaşma veya tek yönlü görevlerde yer alırken tuzak kurma, keşif ve saldırı gibi operasyon amacına bağlı olarak görevlendirilebiliyor. Bu İHA'nın düşük maliyetli olması Rusya'ya aynı anda sürü şeklinde kullanılmasına olanak sağlıyor. Gerbera İHA'nın temel özellikleri;

- Kuru ağırlık: 18kg,
- Uzunluk: 2-3 metre,
- Kanat açıklığı: 2 metre,
- Seyir hızı: 97 km/sa,

- Maks hız: 160 km/sa,
- Menzil: yüksük 600 km,
- Yük kapasitesi: 5 kg,
- Maliyet: Birim başına 10.000\$

Gerbera aldatıcı rolü üstlenerek sürü olarak gönderildiğinde düşman tarafından pahalı savunma füzeleri ile vurularak karşı tarafa ekonomik zarar verebilmekte. Keşif olarak üzerine yerleştirilen kamera sayesinde gittiği bölgelerden görüntü göndererek keşif maliyetini en aza indiriyor. Kamikaze operasyonlarında üzerine patlayıcı yerleştirilerek düşük maliyetli saldırılarda yardımcı oluyor. Gerbera İHA'larının kullanımı maliyet açısından büyük avantajlar sağlasa da diğer tarafta operasyonel etkinlikte haberleşme, radyo dalgaları vb. konularda sorun yaşama potansiyeline her zaman sahip. Bu sebeple kullanımı çeşitli avantajlar sağlarken, negatif unsurlara da neden olabilir.

Erişim: <https://capssindia.org/low-cost-gerbera-drones-the-key-player-in-russia-ukraine-conflict/>

Anahtar Kelimeler: İHA, Rusya, Savaş.

2. Çin'in Füze Takibi Yapabilen Yeni Savunma Platformu / Interesting Engineering (ABD)

Çin, dünyanın herhangi bir noktasından atılan füzeleri izleyebilen savunma platformunun prototipini tanıttı. Halk Kurtuluş Ordusu tarafından test edilen platform deniz, hava, kara ve uzaydan gelen verileri eş zamanlı olarak işleyerek tehdit analizi yapabiliyor. Platform geliştiricileri sistemin aynı anda 1.000'e kadar atılan füzeleri takip edebildiğini belirtti. Bu teknoloji füzelerin uçuş rotalarını belirliyor, gerçek savaş başlıkları ile sahte başlıkları birbirinden ayırabiliyor ve savunma sistemlerine rehberlik edecek bilgileri sağlıyor. Uzmanlara göre bu platform, küresel kapsama sahip ilk füze savunma sistemi olarak öne çıkıyor.

Projede çalışan mühendislerin en çok zorlandığı bölüm farklı kaynaklardan gelen veri setlerini birleştirme olduğu ancak bu durumun da çözüme kavuşturulduğu bildirildi. Platform, yoğun parazit altında olsa bile güvenli ve hızlı bilgi sağlayan yeni nesil veri

aktarım protokolü kullanıyor. Çin'in savunma sistemindeki atağına karşı ABD'nin Altın Kubbe projesinde henüz bir model ortaya koyulmadı. Altın Kubbe projesinde de küresel füze savunma sistemi fikri ortaya atılmış ancak somut olarak teknik, mimarı veya uygulama planı ortaya konmamıştır. Savunma analistlerine göre hipersonik füzeler, yüksek güçlü lazerler ve altıncı nesil savaş uçaklarının geliştirme süreçleri ABD'de yavaşlarken Çin'de istikrarlı ilerleme kaydediyor.

Kaynak: Anton Matveev

Erişim: <https://interestingengineering.com/military/china-moves-before-us-golden-dome>

Anahtar Kelimeler: Çin, Küresel Savunma Sistemi, Teknoloji.

F. GERÇEKLEŞTİRİLECEK ETKİNLİKLER

1. Peterson Institute for International Economics

Çin'in Ekonomik Görünümü: Zorluklar ve Fırsatlar

Çevrimiçi Etkinlik (08.10.2025)

Peterson Enstitüsü, küresel çapta mevcut krizler ve etkileri dahil olmak üzere Çin'in ekonomik görünümü ve ekonomi büyüme modelini derinlemesine inceleyecek. Alanında uzman kişiler ile Çin'in temel politika bileşenleri, zorluklar, sıkıntılar ve Çin ekonomisini şekillendiren güçlere dair tartışma gerçekleştirilecektir.

Erişim: <https://www.piie.com/events/2025/chinas-economic-outlook-challenges-and-opportunities>

2. Bruegel

Sürdürülebilir Büyümede İnovasyonun Rolü

Çevrimiçi Etkinlik (09.10.2025)

Bilim, teknoloji ve inovasyonun (STI) dönüştürücü gücü; rekabetçi değer oluşturma, karbonsuzlaştırma, istihdam ve stratejik özgürlüğü en iyi şekilde uzlaştırmayı sağlayan önemli temel unsur olarak görülüyor. Avrupa'nın özellikle gelişmiş ve yeni teknoloji çözümleri sunabilmesi için inovasyon sisteminin tam kapasite çalışması gerekiyor. Gerçekleştirilecek etkinlikte, çevresel sürdürülebilirlik için bilim ve inovasyonun rolü, veriler ve göstergeler üzerinde tartışma yapılacaktır.

Erişim: <https://www.bruegel.org/event/role-innovation-sustainable-growth>

KOSAM'dan...

Belirlediği alanlarda araştırma raporları üreten, bilgi notları yayımlayan, farklı sorunlara çözüm sunma amaçlı projelere imza atan bir yapı hüviyetindeki **Kalkınma Odaklı Stratejik Araştırmalar Merkezi (KOSAM)**, Konya merkezli bir düşünce kuruluşu olarak 2022 yılının ilk çeyreğinde kuruldu.

Ekonomi, ticaret, sanayi, iç ve dış politika dinamikleriyle sosyal politikalar, tarım, çevre, akıllı şehir, sağlık, enerji vb. konularla ilgilenen KOSAM faaliyetlerini şehir, ülke ve dünya ekseninde farklı başlıklarda yürütür.

Merkez; uluslararası düşünce kuruluşlarının faaliyetlerini, raporlarını ve güncel değerlendirmelerini düzenli takip eder. Bu kapsamda 2022 yılından itibaren KOSAM bünyesinde; dünya ve ülke gündemi hakkında bilgilenmek, düşünce kuruluşlarının raporlarından haberdar olmak ve en önemlisi küresel fırsatlardan faydalanıp risklerden kaçınmak için stratejik çalışmaları aktarmak amacıyla “**Dünya Ne Konuşuyor?**” Raporları hazırlamaktadır.

“Dünya Ne Konuşuyor?” Raporu, her ayın ilk ve ikinci yarısını kapsamak üzere **ayda iki defa** okurlarıyla buluşmaktadır. Rapor için **Kuzey ve Latin Amerika, Euro Bölgesi, Orta ve Uzak Asya, Afrika, Orta Doğu, Avrasya** vb. çeşitli bölgelerde faaliyet gösteren düşünce kuruluşlarının gündemleri KOSAM’ın uzman kadrosu tarafından analiz edilir. Süreçte “Hangi kuruluş ne tür konularda çalışmış, gündemde ne var ve gelecekte beklentileri neler?” sorularına cevap aranır.

“Dünya Ne Konuşuyor?” Raporu; **Ekonomi, Politika, Çevre, Sosyal ve Teknoloji** olmak üzere **beş ana başlıkta** hazırlanır. Makale, rapor, bilgi notu, yorum vb. çalışmaların kısa özetleri okuyucuya yansıtılırken konu başlığı, makalenin hangi kurumdan alındığı ve bu merkezlerin hangi ülkede faaliyet gösterdikleri de raporda yer alır. Her özetin sonunda konuyla ilgilenen okurların orijinal çalışmaya hızlı bir şekilde ulaşabilmesi için erişim linkleri açık şekilde paylaşılır.

KOSAM olarak hedefimiz; “Dünya Ne Konuşuyor?” sorusunun cevabını ve bölgelerinde ulusal/ uluslararası politikaya yön veren kuruluşların “**yarınların gündemi**” olarak gördükleri farklı başlıkları analiz ederek güncel hâli ile aktarmaktır. Bu bağlamda **2025 yılında da** ekonomi, siyaset, ticaret, sanayi, sosyal politika, eğitim, çevre vb. alanlarda yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası araştırma ve çalışmalar yürütmeye, büyük veri analizi ile mevcut durum değerlendirmeleri yaparak geleceğe ışık tutmaya ve **sürdürülebilir kalkınmaya katkı sağlamaya devam ediyoruz.**